पृथिवी वायुराकाशमापो ज्योतिश्च पञ्चमं। अहङ्कारप्रसूतानि महाभूतानि पञ्चधा।
महाभूतानि सृष्ट्वैव तान् गुणान्निर्म्ममे पुनः। भूतेभ्यश्चैव निष्पन्ना मूर्त्तिमन्तश्च तान् शृणु।
मरीचिरङ्गिराश्चात्रिः पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः। वशिष्ठश्च महात्मा वै मनुः स्वायम्भुवस्तथा। ११०४०
ज्ञेयाः प्रकृतयोऽष्टौ ता यासु लोकाः प्रतिष्ठिताः। वेदवेदाङ्गसंयुक्तान् यज्ञान् यज्ञाङ्गसंयुतान्।
निर्म्ममे लोकसिद्ध्यर्थं ब्रह्मा लोकपितामहः। अष्टाभ्यः प्रकृतिभ्यश्च जातं विश्वमिदं जगत्।
रुद्रो रोषात्मको जातो दशान्यान् सोऽसृजत् स्वयं। एकादशैते रुद्रास्तु विकाराः पुरुषाः स्मृताः।
ते रुद्राः प्रकृतिश्चैव सर्व्वे चैव सुरर्षयः। उत्पन्ना लोकसिद्ध्यर्थं ब्रह्माणं समुपस्थिताः।
वयं सृष्टा हि भगवंस्त्वया च प्रभविष्णुना। येन यस्मिन्नधीकारे वर्त्तितव्यं पितामह। ११०४५
योऽसौ त्वयाभिनिर्द्दिष्टो ह्यधिकारोऽर्थचिन्तकः। परिपाल्यः कथं तेन साहङ्कारेण कर्त्तृणा।
प्रदिशस्व बलन्तस्य योऽधिकारार्थचिन्तकः। एवमुक्तो महादेवो देवांस्तानिदमब्रवीत्।
॥ ब्रह्मोवाच ॥ साध्वहं ज्ञापितो देवा युष्माभिर्भद्रमस्तु वः। ममाप्येषा समुत्पन्ना चिन्ता या भवतां मता।
लोकत्रयस्य कृत्स्नस्य कथं कार्य्यः परिग्रहः। कथं बलक्षयो न स्याद्युष्माकं ह्यात्मनश्च मे।
इतः सर्व्वेऽपि गच्छामः शरणं लोकसाक्षिणं। महापुरुषमव्यक्तं स नो वक्ष्यति यद्धितं। ११०५०
ततस्ते ब्रह्मणा सार्द्धमृषयो विबुधास्तथा। क्षीरोदस्योत्तरं कूलं जग्मुर्लोकहितार्थिनः।
ते तपः समुपातिष्ठन् ब्रह्मोक्तं वेदकल्पितं। स महानियमो नाम तपश्चर्य्या सुदारुणा।
ऊर्द्ध्वा दृष्टिर्ब्बाहवश्च एकाग्रश्च मनोऽभवत्। एकपादाः स्थिताः सर्व्वे काष्ठभूताः समाहिताः।
दिव्यं वर्षसहस्रन्ते तपस्तप्त्वा सुदारुणं। शुश्रुवुर्म्मधुरां वाणीं वेदवेदाङ्गभूषितां।
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ भो भोः सब्रह्मका देवा ऋषयश्च तपोधनाः। स्वागतेनार्च्चे वः सर्व्वान् श्रावये वाक्यमुत्तमं। ११०५५
विज्ञातं वो मया कार्य्यं तच्च लोकहितं महत्। प्रवृत्तियुक्तं कर्त्तव्यं युष्मत्प्राणोपबृंहणं।
सुतप्तञ्च तपो देवा ममाराधनकाम्यया। भोक्ष्यथास्य महासत्त्वास्तपसः फलमुत्तमं।
एष ब्रह्मा लोकगुरुर्म्महालोकपितामहः। यूयञ्च विबुधश्रेष्ठा मां यजध्वं समाहिताः।
सर्व्वे भागान् कल्पयध्वं यज्ञेषु मम नित्यशः। तथा श्रेयोऽभिधास्यामि यथाधीकारमीश्वराः।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ श्रुत्वैतद्देवदेवस्य वाक्यं हृष्टतनूरुहाः। ततस्ते विबुधाः सर्व्वे ब्रह्मा ते च महर्षयः। ११०६०
वेददृष्टेन विधिना वैष्णवं क्रतुमाहरन्। तस्मिन् सत्रे सदा ब्रह्मा स्वयं भागमकल्पयत्।
देवा देवर्षयश्चैवं स्वं स्वं भागमकल्पयन्। ते कार्त्तयुगधर्म्माणो भागाः परमसत्कृताः।
प्राङ्रादित्यवर्णं तं पुरुषं तमसः परं। बृहन्तं सर्व्वगं देवमीशानं वरदं प्रभुं।
ततोऽथ वरदो देवस्तान् सर्व्वानमरान् स्थितान्। अशरीरो बभाषेदं वाक्यं खस्थो महेश्वरः।
येन यः कल्पितो भागः स तथा मामुपागतः। प्रीतोऽहं प्रदिशाम्यद्य फलमावृत्तिलक्षणं। ११०६५
एतद्वो लक्षणं देवा मत्प्रसादसमुद्भवं। स्वयं यज्ञैर्यजमानाः समाप्तवरदक्षिणैः।
युगे युगे भविष्यध्वं प्रवृत्तिफलभागिनः। यज्ञैर्ये चापि यक्ष्यन्ति सर्व्वलोकेषु वै सुराः।